

كورتە خالپن پېدق بۇ نياسينا بنياتين خەلكى بىدەچى

بەرھە فکرن
بېكەس إسماعيل عمر

مزگەفت

www.mzgaft.com

كورتە خالپن پېدقې بۇ نياسينا بنياتين خەلكى بىدەچى

بەرھەڭكەرن
بېكەس إسماعيل عمر

مزگەفت

www.mzgaft.com

بهره‌فكرن: بیکه‌س إسماعیل عمر.

دیزایننا ناقه‌روکی و به‌رگی: سایتی مزگه‌فت.

ژ بهره‌مپن: سایتی مزگه‌فت www.mzgaft.com

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين نبينا محمد، وعلى آله وأصحابه أجمعين أما بعد:

نیاسینا بنیاتیّن خہلکی بیدعی بابہ تہ کی گہ لہ کی گرنگہ، و ہہ ژبیہ بہیتہ زانین، و تیگہ ہشتن، چونکی ئەقہ ہاریکارہ بو زانینا مہ ترسییا وان، و کارتیکرنا وان یا خراب ل سہر بیروباوہرین مروقی موسلمان، و وەرگرتنا بابہ تی ب شیوہ کی راست، و دروست و ساخلہم، و خو دویرکرن و پاراستن ژ وەرگرتنا بنیاتیّن وان یین خہلہت و مہ ترسی، ژبہر ہندی حذیفہ بن الیمان - خودی ژی رازی بیت- دگوت: "کان الناس یسألون رسول الله صلی الله علیہ وسلم عن الخیر وکنت أسأله عن الشر مخافة أن یدرکني" ٹانکو: خہلکی پرسیارا خیری ژ پیغہ مہری ﷺ دکرن، و من پرسیارا خرابیی ژی دکر، ژ ترسین ہندی نہ کو ئەز بگہ ہمی دا بزائم دی چہوا سہرہ دہریی کہم⁽¹⁾.

---

(1) رواه البخاري.

لهوما دگهل گرنگبیا زانینا بنیاتین خه لکی سوننه تی و جه ماعه تی
ئه ها هوسا گرنکه ئه م بنیاتین خه لکی بیدعی بزنان، و خو ژی
دویر بکه ن، و ئاگه هداریی ژی بکه ن، دا نه کو ئه م بگوتن و کریارین
خول سهر تیگه ه و بنیاتین وان بن و ئه م هه سپی نه که ن، چونکی
ریکا راستیی ئیکه، و ریبارا پیغه مبه ری خودی ﷺ یا روهن و
ئاشکه رایه، ههر ژبه ر قی چه ندی خودی ته عالا ئایه ت ئینایه
خوار، دا ریکا که سانین زوردار، و جینایه تکار، و سه ریپچ و ئه وین
گوهدارییا پیغه مبه ری ﷺ نه که ن خویا ببت، خودی ته عالا
گوتیبیه: {وَكَذَلِكَ نَفْصَلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ}
[سُورَةُ الْأَنْعَامِ: ۵۵]

و ههر کوم، و حزه کا ب ناقی ئیسلامی هه بیت، ئه گهر ئه و د
سه رقه بیا خو ژیکجودا ژی بن، به لی ههر بانه کی هه ی ئه وان
پیکه ده وینیت، و هنده ک بنیاتین هه ین وان دگه هینته ئیک،
لهوما فه ره ههر چه بیت ئه م کورتیبه کی به حسی هنده ک بنیاتین
وان یین سه ره کی یین هه قپشک بکه ین، بو نیاسینا ئه فان کومین
به رزه و سه رده چووی، و ئه ز پشتگریدانی بخودی دکه م، و دبیزم:
{وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ} [سُورَةُ هُودٍ: ۸۸]

1- ژیکه بوون:

ژ نیشانین دیارین خه لکی بیدعی ژیکه بوونه و خودی ته عالا گوتیه: {إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ} [الأنعام: 159] ئانکو: (هندی ئهون بین دینی خو ژیکه کرین؛ پشتی کول سهر ئیکانه په رستنا خودی، و کارکنا ب شه ریه تی وی د ئیکگری بوون، و بووینه پارت و دهستهک، تو -ئه ی پیغه مبه ر- ژ وان یی به ریئی). ئه فه ئایه ته کا گشته بو هر ئیکی سهر پیچیا شه ریه تی خودی ته عالا بکه تن.

ههروه سا گوتنا دهیکا مه أم سلمة - خودی ژی رازی بیت- کو گوتیه: (ألا إن نبيكم قد برئ ممن فرق دینه، واحتزب). ئانکو: پیغه مبه ری هه وه یی خو به ریئی کری ژ یی دینی خو ژیکه کری، و خو کریه دگه ل حزبیان⁽¹⁾.

شیخ الإسلام أحمد بن تیمیة - خودی دلوقانیی پی به تن- دبیزیت: ژ بهر هندی کوما رزگار بووی دهیته وه سفکرن کو ئهون خه لکی سوننه تی و جماعه تی، و ئه و جمهوری مه زنن، و ئه و

(1) الإعتصام للإمام الشاطبي 80/1

گشتیا هه ره مه زنا خه لکی نه، به لکی کومین دیتر ئه و خه لکی
قه ده ر بوونی، و ژیکه بوونی و بیدعی، و هه وایی نه فسی نه...
هه تا گۆتی: دوریشمی ئه شان کوما سه ریچیکرنا قورئانی و
سوننه تی و ئیجماعی نه.

له وما بزانه هه ر ئیکێ بانگه وازییا هزرین جیواز و حزبایه تی و
هیلا نا خه لکی ل سه ر بیروباوه رین نه دروست بکه ت، ب هیجه تا
ئیکگرتنی و کومه بوونی! نه تیکدانا پیکه ژیان، و ئازادییا
ده ربین، هینگی زانه ئه و یی بانگه وازییا ژیکه بوونی که ت.
چونکی ژبلی بیروباوه رین دروست؛ که ده ستگرتنه ب قورئانی و
سوننه تی، ب تیگه هشتنا پیشین چاکین ئومه تی ژ سه حابییان
و تابعییان و تابعین وان -خودی ژ وان رازی بیت-، چ تشت وان
ناگه هینته ئیک، و هه ر بانگه وازییه کا دیتر بتنی دبیته ژیکه بوون،
له وما ده می ئه و بانگه وازییا خه لکی دکهن بۆ ئیسلامی، دویر ژ
بانگه وازییا وان بۆ قورئانی و سوننه تی بتیگه هشتنا پیشین
چاکین ئومه تی، ئه و هوسا د راستی دا بانگه وازییا ژیکه بوونی
دکهن، له وما ژیکه بوون بۆ نیشان ل سه ر وان، و بانگه وازییا وان.

۲- دویقچوونا هه وایع نه فسح:

ههروهسا هه هاتییه دیتن کو خه لکی بیدعی ژ و مرگرتنا هه قیی و مرگیرای بووینه، و ژ گوتنا هه قیی لال بوینه، و ژ دیتنا هه قیی کوره بوینه، و ژ پشته ثانییا هه قیی بی دهست بوینه، و بو دزایه تییا هه قیی سه رباز بوینه، و دگه ل حه ق بیژان دره وین، و بی بهخت بوینه، نه هه چونکی بنیاتی وان بو و مرگرتنا تشتی ل بن پیقه ری هه وایع نه فسح یه، قیجا یا بهرژه وهندیین نه فسح و وان دخوازیت و مردگرن، و یا دگه ل وان و یاسا و پیلان و دلچوو بیین وان نه گونجیین دی رهتد کهن، نه گهر خو گوتنا خودی و پیغه مبه ری بیت ﷺ یان دی وهکی خو تیگه هشته کی ده نی، و نه و بقی چندی به ندین نه فسا خو یا خرابکارن، گوتنا خودی ل سه ر وان دهیت ده می دبیزیت: {أَفْرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ...} [الجاثية: 23] نانکو: (ئه ری ته - ئه ی پیغه مبه ر - نه و که س دیتییه بی دلچوونا نه فسا خو بو خو کرییه خوداوه ند، قیجا هه ر تشته کی دلی وی بخوازیت نه و وی دکه ت، و خودی پشتی زانین گه هاندیی، و چ هیجه ت بو نه هیلاین نه و بهرزه کر، له و نه و گو ه ناده ته چ شیره تان...)

ههروهسا پيغه مبهري خودي ﷺ د بيژيت: "كو ئەف ئوممه ته دي

بيته ۷۳ هفتي و سي کوم، ژبلي ئيكي هه مي بو ئاگرينه" (1).

ئهرى چ تشت ئەگه ره ئەو هوسا بينه کوم، و دهسته کين
سه رده چووي؟! ئەو نه بيت؛ ديچوونا وان بو هه وايي نه فسي، و
سه ريچيا وان بو ريباز و سونه تا پيغه مبهري خودي ﷺ و
هه قالين وي.

ههروهسا پيغه مبهري خودي ﷺ گو تيبه: "إِنَّهُ سَيَخْرُجُ مِنْ أُمَّتِي

أَقْوَامٌ تَجَارَى بِهِمْ تِلْكَ الْأَهْوَاءُ كَمَا يَتَجَارَى الْكَلْبُ لِصَاحِبِهِ -

وَقَالَ عَمْرُو: الْكَلْبُ بِصَاحِبِهِ - لَا يَبْقَى مِنْهُ عِرْقٌ وَلَا مَفْصَلٌ إِلَّا

دَخَلَهُ (2). ئانكو: دي ژ ئوممه تا من دمر كه قيت هنده ك ملله تن دي

هه وايي نه فسي - مه به ست پي بيدعنه - هوسا ناڤ وان را چن

وه كي ئيشا له قدانا سه ي. عه مري گوت: قيچا چ ره و گه ه نامينن

ئيللا بجيته دناڤ دا.

(1) [صحيح عن أنس بن مالك] قد أخرجه بن ماجه 3993، وأحمد في المسند 145/3

(2) رواه الإمام أحمد 16937 وأبو داود 4597 وصححه الألباني.

۳- دویچوونا وان بو وان ئایه تیئن کو نه هند د ئاشکھرا و پتر ژ پامانه کی ژئ دچن:

ئەقە ژئ ئیک ژ دیارترین نیشان، و سیمای وانه، ئایه تیئن وازح و فەرموودین وازح دەیلن، و قەستا بیئن پامانا وان هند نه وازح دکەن، چونکی هندیکه قورئانه و سوننه ته ئەو ل پله یا ئیککی دەهیت، وهکی د زانستی ته فسیری دا هاتییه، کو قورئان قورئانی ته فسیر دکەتن، پاش سوننه ت قورئانی ته فسیر دکەتن، و سوننه ت سوننه تی ته فسیر دکەتن، و صەحابه و تابعی و خەلکی زانینی بیئن موکم د زانینی دا، ژ هەر که سه کی پتر قورئانی و سوننه تی دگەهن، و ته فسیر دکەن، و ئەو هوسا به لگه بیئن قورئانی و سوننه تی وەردگرن، و تیدگەهن، و هەتا دویماهیئی.

به لئ خەلکی بیدعی قەستا ئایه تیئن وازح ناکەن، بو تیکه هشتنا ئایه ته کا کو پامانا وئ نه هند وازح بیت، یان فەرمووده کی، و کومشه کرنا هەمی ئاخفتنی ناکەن بو تیکه هشتنا بابە تی، نه خیر ئەو قئ چه ندی ناکەن، به لکی ئەو دی خو گرن ب ئایه ته کی یان فەرمووده کی کو پتر ژ پامانه کی بخوڤه بگریت، و دی که نه به لگه ل سەر بیدعه و سەر ده چوونا خو.

ئەقە ژى ژ دلوڤانئىيا خودى يە، و حىكمەتا شەرىعەتئىيە،
و پاراستنا رېياز و رېكا دروستە، كو خودى تەعالا تئشتەكى
ھوسا ئىنايە خوار ببىتە نیشان ل سەر نياسىنا خەلكى بىدەئى،
و خودانئىن دل و مېشكىن نەساخ.

لەوما پېغەمبەرى خودى ﷺ ئەم بىن ئاگەھدار كرىن ژ ئەقان
مروڤان، و يا كرىە نیشان ل سەر نياسىنا وان دەمى دىبىژىت⁽¹⁾:
ئەگەر ھەوہ ئەقە دىتن ھشيارى وان بن ئەقە ئەون بىن
خودى ئەو ب گۆتتا خو مەبەست كرىن دەمى دىبىژىت: {فَأَمَّا
الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ رِيبٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ
تَأْوِيلِهِ} [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ: ٧] ئانكو: (قېجا خودانئىن مەژبىين
نەساخ و سەرداچووى، ژ بەر دلى وان يى خراب دويچوونا وان
ئايەتئىن نەئاشكەرا دكەن دا خەلكى پى بەرزە بكەن، و وان دسەردا
ببەن، و ئەو وەربادانى د ئىخنى؛ دا خەلك ل دويڤ بۆچوونئىن وان
بىن نەحەق بچن).

---

(1) صحيح عن عائشة رضي الله عنها في صحيح البخاري 4547

۴- بهرهنگاریا سوننه تی ب قورئانی:

ژ وان نیشان و سیمایین خه لکی بیدعی؛ بهرهنگاریا وانه بو رهدکرنا سوننه تی، ب هیجه تا به سکرن ب هه بوونا قورئانی، به لگه یین وه کی ته ثنی، و یا راستی ئەفه زفراندنا ژیدره کی سهره کییی ته شریعا ئیسلامی یه چونکی هندیکه ئیسلاما پیروزه بنیاتی دهنگوباسین فه شارتی و ئە حکامین شهرعی، ژ دوو ژیدهرین سهره کی دهینه وهرگرتن ئە و ژی: قورئانا پیروزه، و سوننه تا دروسته. پاش ژیدهرین چه قوکی یین وه کی: قیاس، و ئیجماعی... هتد.

رهدکرنا سوننه تی رهدکرنا قورئانی یه، چونکی خودی ته عالا فه رمان یا ب وهرگرتنا سوننه تی کری؛ وه کی ژیدره کی شهرعی و یی قی فه رمانی بجه نه ئینیت ئە و یی قورئانی دهیلیت، و خودی ته عالا گوتییه: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا ءَعْمَلَكُمْ} [سُورَةُ مُحَمَّدٍ: ۳۳] ئانکو: (ئهی گه لی یین هه وه باوه ربی ئیناتین، هوین گوهدارییا خودی بکه ن، و گوهدارییا پیغه مبهری ﷺ بکه ن، و کارین خو پویچ نه که ن).

ههروه سا خودی ته عالا سوننه تا کرییه شروه که ن بو قورئانی و ئە وه یا رامانین قورئانی روه ن دکه تن، خودی تعالا دببژیت:

{وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ} [سُورَةُ النَّحْلِ: ٤٤] ئانكو: (مه ل سهر قورئان ل سهر ته ئينا خوار ئه‌ى پيغه‌مبه‌ر ﷺ دا تو وان ئايه‌تتين نه ئاشكه‌را بو وان ديار بكه‌ى، بو هندی ئه‌و هزريين خو تيدا بكه‌ن، و راسته‌ رى ببن).

هه‌روه‌سا پيغه‌مبه‌رى خودى ﷺ دبيژيت، و نيشانى ل سهر شان مروقتين سهرده‌چووبى دده‌ت "يُوشِكُ الرَّجُلُ مُتَّكِنًا عَلَى أَرِيكَتِهِ يُحَدِّثُ بِحَدِيثٍ مِنْ حَدِيثِي فَيَقُولُ: بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَمَا وَجَدْنَا فِيهِ مِنْ حَلَالٍ اسْتَحْلَلْنَاهُ، وَمَا وَجَدْنَا فِيهِ مِنْ حَرَامٍ حَرَمْنَاهُ، أَلَا وَإِنْ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ". ئانكو: (نيزيكه‌ زه‌لامه‌كى ل سهر قامه‌كى پالدايييه‌ ل سهر ته‌ختى خو، ئاخفتنا من ده‌يته‌ گوتن، دى بيژيت: هه‌ما دناقبه‌را مه‌ و هه‌وه‌ دا ئه‌و په‌رتوو‌كا خودى، تشتى مه‌ تيدا حه‌لال ديت ئه‌و يى حه‌لاله‌، و تشتى مه‌ تيدا حه‌رام ديت ئه‌و حه‌رامه‌، پاش پيغه‌مبه‌رى ﷺ گوتى: هنديكه‌ يا پيغه‌مبه‌رى خودى حه‌رام كرى وه‌كى وييه‌ يا خودى حه‌رام كرى). و چيدبت ئه‌قا دوماه‌ييى ئاخفتنا فه‌گوه‌يزه‌رى فه‌رموودى بيت.

(1)

(1) رواه أحمد، وأبو داود، وابن ماجه، والدارمي، وصححه الألباني.

۵- نه ڦيانا خه لکي سوننه تي:

ههروهسا ژ نيشان و سيمايين خه لکي بيدعي، نه ڦيانا وانه بو خه لکي شينوار و سوننه تي، و نه ڦه به لگه يه ل سهر پيساتي، و دژمناتيا وان بو راستي، له وما نه و بهرده وام ناخفتنين کريت، و شکهستي دبيژنه خه لکي سوننه تي، بو ره قاندا خه لکي ژ گوهدانا وه حيي و شينوارين پيشيپن نوممه تي.

أحمد بن سنان القطان - خودي دلوقانيي پي به تن- دبيژيت: نينه ل دونيايي بيدعه چيه ک هه بيت، ئيلا که ريپن وي ژ خه لکي فهرموودي ڦه دبن، چونکي فهرمووده به را که ته ده ڦي وان بي دهنگ دبن، و نه گهر ته ده ڦه کي قورئاني يان سوننه تا پيغه مبهري خودي ﷺ ئينات، بو که سي ژ وان نينه نه و تشته کي بيژن، ژ بهر هندي شوينا نه و که ريپن خو ژ سوننه تي ڦه که ن، رابين که ريپن خو ژ ڦه گوهيژه ريپن وي ڦه کرن، و نه گهر که رب ژ ڦه گوهيژه ران هاته راکرن، دي بهايي وي تشتي هاتييه ڦه گوهاستن کيم بيت؛ ژ نه و تشتي گه هشتيه وان ژ پيغه مبهري ﷺ.

لهوما خه لکی بیدعه چی ده می دبینن راستی ل سهر وان گرانه و
ریگره بو دلچوو یین نه فسیین وان، و برینه بو ریکیین وان، و
ئاستهنگه بو پیلانیین وان، دی هیرشا کریتکرنا خه لکی
شینوار، و سوننه تی کهن، و ئاخفتنیین کریت و شکهستی ل سهر
وان بیژن، و بهایی وان کیم دکهن لهو أبو حاتم الرازي - خودی
دلوقانیی پی به تن- دبیزیت: نیشانا خه لکی بیدعی که تنا وانه
د به حسکرنا خه لکی سوننه تی.

6- ناقلی کرنا خەلکی سوننەتی ب ناسناقان:

هەر وەسا ژ نیشان و سیمایین خەلکی بیدعی، ناقلی کرنا وانە بو خەلکی سوننەتی ب ناسناقین کریت و کیم و رەقۆک، ژ مەرەما رەقاندنا خەلکی ژ گوهداری کرنا وان، و کیم کرنا زانایین باوەریی بین کو بوینە ستیری د گەورییا واندا، و ئاستەنگ بو پیلانین وان، و چاڤ نە ترس بو بی ستارە کرنا بیروباوەر و مەبەستین وان بین خراب، و هەر قاندنا شرکی و بیدعی و حزبایەتی، و ئەقە نە تشتەکی نویه، بەلکی هەر ژ دەستییکا دەرکەفتنا ئەقان کوم و دەستەکیین بیدەچی، ئەوان دەست ب ئەقی جورە هیرشێ کرن ل سەر خەلکی سوننەتی، و هەما بەسە ئەز ئاڤختنا أبو حاتم الرازی ل سەر قی چەندی ئە گوہیزم⁽¹⁾، أبو حاتم الرازی -خودی دلۆقانیی پی بەتن- د نامەیا بناقی -عقیدە الرازیین- دبیزیت: و نیشاننا خەلکی بیدعی ئەو دەمی ئەو ب نەباشی بەحسی (أهل الأثر) دکەن، [و مەبەست ژ پەیقنا (أهل الأثر) ئانکو ئەو خەلکی ل سەر سوننەتی و ئەوین ل سەر ریباز و ریکا

(1) بو زانین هەر ژ دەرگەهی ئەمانەتی ئەوا دناڤ کفاننا دا ئاڤختنا نقیسەرییە.

صه حاببيان دچن، ژبه ر هندی دبیرتی خه لکی دویچوویین
شینواران ئانکو ئه ویڼ لدویف شینوارین پیغه مبهری ﷺ و
هه قالین وی دچن، قیجا نیشانا خه لکی بیدعی ئه وه: ده می ئه و
زمانی خو تیژ دکهن، و په یقین خو کریت دکهن ل سه ر وان].

و نیشانا (زندیق)ا ئه وه ده می ئه و خه لکی سوننه تی ب ناقی
(حشهبویه) دده نه ناقرن و مه رما وان ژ قی چه ندی ئه وه؛
شینواران به لوه شینن. [و مه به ست ژ په یقا (حشهبویه) ئه وه
ئانکو: ژبه رچوویین مروّقان یان به رمایکین مروّقان، و مه به ستا
وان پی ئه وه؛ وان کیم بکه ن، و وه کی که سانین بی بها بده نه
نیاسین، و خه لکی ژ وان بره قینن]

و نیشانا (جه می) یا ئه وه ده می ئه و خه لکی سوننه تی بناقی
(موشه بیهه) دده نه ناقرن، [و مه به ست ژ په یقا - موشه بیهه
ئانکو ئه و خه لکی سوننه تی گونه هبار دکهن ژ دره و و
بی به ختی کو ئه و سالوخته تین خودی وه کی یین چیکریین
وی لی دکهن؛ ده می ئه و دبیرتن: خودی دبینیت یان گوهلی
دبیت... هتد، و ئه فه هوسا نینه چونکی: خه لکی سوننه تی هه می

وان ناڤ و سالوخه تان بۆ خودی تهعالا دسهلمینن یین خودی بۆ خو سهلماندين یان پیغه مبهری وی ﷺ بۆ سهلماندين بی وهکله فی دگهل چ چیکریین وی، ههروهسا خهلکی سوننه تی دبیزن: چ سالوخه تین چیکرییان وهکی یین خودی نینن، و چ سالوخه تین خودی وهکی یین چیکریین وی نینن، بهلکی خودی ناڤ و سالوخه تین پاک و بلند و بی ههڤوینه دگهل چ چیکریین وی یین ههین، و ههه ناڤه کی خودی رامانه کی و سالوخه ته کی بخوڤه دگریت، و ههه سالوخه ته کی خودی ب تنی هیژایی خودی تهعالا ب تنی یه، بهلی هندی دهسته کا جههمیپانه ئه و سهلماندين دکهنه وهکله فی، لهوما ئه و سالوخه تین خودی رهتد دکهن، و بۆ خودی نا سهلمینن]

و نیشانا (قهدهری) یا ئه وه ئه و خهلکی شینواران [ئانکو ئه وین ل سهه شینوار و ریکا پیغه مبهه ر ﷺ و ههڤالین وی بناڤی (جهبری) ددهنه ناڤکرن. و مه بهست ژ په یقا (جهبر) ئانکو بهنده ل دهڤ خودی بی زوری لیگرییه ل سهه کاروگریارین خو و چ

ههلبزارتن نینه، و ئەگەر ئەم پرسیار بکەم ئەری بوجی ئەو ئۆی

چەندی ژ دەو و بی بەختی دبیژنه خەلکی سوننهتی؟

بەرسف: چونکی خەلکی سوننهتی دبیژن: هندیکه بەندهیه، وی

هەسکرن و هەلبزارتن یا هەمی، بەلی ئەو ژ قەدەر و قەزایا

خودی دەرناکه‌ئیت، و ئەقە راسته، چونکی: هەر تشته‌کی ژ

لای بی بەندهی قە بهیته رویدان دەرئەنجامی دوو تشتانه: بریار

و شیان، و ئەف هەر دوو تشته خودی بی چیکرین، لەوما

هەسکرنا مروۆقی یا ل بن هەسکرنا خودی تەعالا و ژ

زانینا وی دەرناکه‌ئیت، و هەر تشته‌کی هەبیت خودی ب

زانینا خۆ یا کامل، بەری چیکرنا ئەرد و ئەسمانان ب پینچی هزار

سالان د پەرتووکا پاراستی (اللوح المحفوظ) دا فرمان بنقیسینا

وی کرییه.

و نیشانا (مورجیئان) ئەو ئەو خەلکی سوننهتی، ب خەلکی

سەر پیچ و کیم و کاسیی ددەنه ناڤکرن، [بوجی ئەو ئۆی

چەندی دبیژنه خەلکی سوننهتی؟! چونکی خەلکی سوننهتی

دبیژن: هندیکه باوهرییه ئەو زیده دبیت بکرنا عیبادهتی و

کارین باش، و کیم دبیت بکرنا گونه هی و کارین خراب، و
ئه فه راسته و ده قین قورئانی و سوننه تی هه می به لگه نه ل
سه ر دروستیا ئه قی بیروباوه ری، به لی ئه و ئه قی دکه نه خه له تی
و کیم و کاسی بو خه لکی سوننه تی.

و نیشانا (رافضی) یا ئه وه ئه و خه لکی سوننه تی بناقی
ناصبیه دده نه ناقرن. (و ئه و بوچی ئه قی چه ندی دبیژنه
خه لکی سوننه تی: چونکی ئه و ژ ره و و بی به ختی خه لکی
سوننه تی ب دژایه تی و به رهنگارییا ئیمامی عه لی و بنه مالا وی
گونه هبار دکه ن، و ئه فه ره وه و هوسا نینه، به لکی خه لکی
سوننه تی ژ هه ر که سه کی پتر ریژ و پشته قانیی ل ئیمامی عه لی و
بنه مالا وی دکه ن] و ژبلی ناغه کی ب تنی چ نا قین دیتر پال
خه لکی سوننه تی فه نا هیته دان، و تشته کی مه حاله ئه ف
نا قین هه نی هه می ل سه ر کومفه بین و ئه و ل سه ر قان نا قان
کومفه ببیت. [به لکی ئه و دهینه نیاسین و ناقرن :

خه لکی سوننه تی یان خه لکی سوننه تی و جه ماعه تی یان
خه لکی فه رموددی یان دویفکه تیین شینواران، و ئه فه هه می ب
ئیک رمان دهین ئانکو یین دویفچوونا قورئانی و سوننه تی دکه ن

بتیگه هشتنا پیشیین دهستیکی ژسه حابییان وتابعییان و ههر ئیکی بقه نجی دویقه که تنان وان کر بیت] انتهی.

لهوما ئه فه سوننه تا خه لکی بیدعی و سهرده چوونئ یه، ئه و خه لکی سوننه تی بناقین ره قوک دده نه نیاسین، بو ره قاندنا خه لکی ژ بانگه وازییا وان، چونکی ئه و نه شین ببه لگه به رانبه ر وان ب راوستن، ههروه سا نوکه دبیزنه وان: وهابی یان مه دخه لی... هتد و ئه فه هه می ب تنئ به رهنگارییه بو خه لکی سوننه تی، ژبلی ناقی سوننه تی و دویچه وویین ریکا پیشیین چاکین ئوممه تی چ ناقین دیتل سهر وان ناهیت، و تیگه ه و بنیاتین وان و بانگه وازییا وان باشتین به لگه یه ل سهر قئ چه ندئ. لهوما ئیک ژ نیشان و سیمایین خه لکی بیدعی ئه و ئه ها هوسا ناقین ره قوک ددانه ل سهر خه لکی سوننه تی، و زانایین باوه ری ب مه به ستا ئه قئ چه ندئ کیم دکهن، به لی مروقی تیگه هشتی ب ئه قئ چه ندئ ناهیته خاپاندن، و ل سهر ئه قان پیلان و مه به ستین خراب یی ئاگه هداره.

۷- کافر کرنا خەلکى بیدعى بۆ خەلکى سوننه تى:

ههروهسا ژ وان سالوخه تىن ديار يىن کو خەلکى بیدعى پى دهينه نياسين کافر کرنا وانه بۆ يى سه ريچچيا وان بکه تن ب گشتى و خەلکى سوننه تى ب تاييه تى.

شيخ الإسلام أحمد بن تيمية - خودى دلوقانىي پى به تن - ده مى به حسى ره وشت و سالوخه تىن خەلکى بیدعى کرىي دبیژیت: هه چيى سه ريچچيا وان د بیدعيا وان دا بکه تن کافر دکهن، و خوينا وى، و مالى وى حلال دکهن، ئەڤه يه ره وشا خەلکى بیدعى، بیدعکى دروست دکهن، و کافر دکهن يى سه ريچچيا وان تیدا بکه تن، به لى خەلکى سوننه تى و جه ماعه تى؛ ئەو دويقچوونا قورئانى و سوننه تى دکهن، و گوهدارىيا خودى و پیغه مبه رى وى کهن ﷺ، و ئەو دويقچوونا راستيى دکهن، دلوقانىي ب چيکرييان دبه ن⁽¹⁾.

ئەها ئەڤه شيخ و زانايه کى ناقدار ژ زانايىن ماتوريديا يى بناقى: بن نجيم ساللا ۹۸۰ وه غەر کرىيه دبیژیت: ئەو کافر دبیت يى

(1) مجموع الفتاوى 279/3

[جھی-مکان] بۆ خودی تہ علا سہ لمینیت، قیجا ئہ گہر ئیکئی
گۆتی: خودی یی ل ئہ سمانان، ئہ گہر مہ بہ ست پی گۆتن بیت یا
کو د سہرقہ ییا دہنگوباسان دا ہاتی کافر نابیت، بہ لی ئہ گہر
مہ بہ ست پی جہ دئییا ئہ و کافر بوو⁽¹⁾.

ہر چہ ندہ سہ دہان بہ لگہ ژ قورئانی و سوننہ تی بیئ ہین و
ئیک دہنگییا موسلمان، بہ لکی ہہ تا فہ لا و جوہی ژ یی ل سہر
وی چہ ندی کو خودی تہ علا یی ل ئہ سمانان ل سہر عہرشی
خۆ ل سہر ہمی چیکی پیئ خۆ سبحانہ و تعالی.

ہزر بکہ سہریچییا دہان ئایہ تیئ قورئانی و فہر موودیئ
پیغہ مہبری ﷺ بہیتہ کرن، بہ لکی (ئیجماع)ی ژ بہر گوتنہ کا
بیدعی کو ئہ وان چیکی پییہ ژ شوبہہ تی یی باوہری پی نہ ئینت،
یان سہریچییا وان بکہ تن کافر دکہن.

تشتی سہیر ہر ئہ ون بیئ کو ژ دہو خہ لکی سوننہ تی گونہ ہبار
دکہن، ب کافر کرنا خہ لکی نہ زان و سادہ، بخوینہ کا شیخ
محمد بن عبد الوہاب - خودی دلوقانی پی بہ تن - چ دبیژیت: و

---

(1) البحر الرائق: أحكام المرتدین 129/5

ئەگەر ئەم كافر ناكهين يى پەرستنا پەيكەرى ل سەر عبد القادر
دكەن و ئەو پەيكەرى ل سەر أحمد البدوي [ئانكو ئەو مەزارين ل
سەر قەبرين وان هاتينه ئاڤاكرن، وهكى پەيكەران لى كرينه] و بين
وهكى وان؛ ژبەر نەزانينا وان، و كهس نينه وان هشييار بكهتن،
پا ئەم چهوا دى ئىكى كافر كهين كو چ شريك بو خودى چينه
كرينه؟! ئەگەر مشه ختبوونى بو مه نهكهتن، يان كافر نهكهتن يان
شەرى دگەل مه نهكهتن؟! پاكى بو ته بيت خودى، ئەڤه بى
به ختبييه كا مهزنه⁽¹⁾.

ئەها هوسا خەلكى سوننهتى ب دلؤڤانن، وى كافر دكەن يى
خودى و پيغه مبهرى وى ئەو كافر كرين، و چ حوكمان ل سەر چ
كهسان ناسه پينن ئەگەر ببه لگه و پاكرانا ريگريى و پشتى گرتنا
هيجهتى نه بيت، ئيچا ئەو كهسى كافر يان بيدعه چى يان
گونه هكار ناكەن، ئەو نه بيت يى ب شەريعهتى خودى خو هەژى
قى چەندى كربت، و ياسايين قى چەندى ل سەر هاتبنه
سه پاندىن، بهلى ئەڤه ل دهڤ خەلكى بيدعى و سەردە چوونى
نينه.

---

(1) الدرر السنينة 224.

۸- رەتکرنا تیگەھى پيشيان بۆ دەقین قورئانى

و سوننەتى:

ھەرۋەسا ژ ديارترين نيشانين خەلكى بیدعی رەتدکرنا وانه بۆ تیگەھشتنا پشيين چاکين ئوممەتى، ئانکو: السلف الصالح، مەبەست ژ پەيڤا - السلف الصالح - ئانکو: ھەر سى چەرخیين پیغەمبەرى خودى ﷺ گوتی: باشتريين مروڤ چەرخی منن، پاش يين دويڤ واندە، پاش يين دويڤ واندە⁽¹⁾. ئانکو؛ صەحابە و تابعى و تابعين وان.

ھندیکە ئيسلامە بریتييه ژ قورئانى و سوننەتى، بەلى ئەقى قورئان و سوننەتى پیدقى ب تیگەھشتنى ھەيە، ژبەر ھندى باشتريين و چيترين و زاناترين و سلامەترين تیگەھشتن يا صەحابانە بۆ قورئانى و سوننەتى، پاش يين دويڤ واندە، پاش يين دويڤ واندە. ھەر ژبەر قى چەندى خودى تەعالا باوھرييا وان کرە، پيقەرى باوھرييا دروست دەمى دبیژيت: {فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا} [سُورَةُ الْبَقَرَةِ: ۱۲۷] ئانکو: (ئەگەر

(1) [صحيح البخاري: ۲۶۵۲].

ئەوان باوەریی ئینا وهکی یا ههوه باوەریی پێ ئیناتی، ئەو راسته رێ بوون).

بهلكی خودی تهعالا گهفین ئاگری یین کرین هه ر ئیکێ سه رپێچیبیا رێکا وان بکهتن، و یا گوتی: ئەم دی هیلنه ب هیقییا وی رێکا وی بو خو ههلبزارتی، و ل ئاخهتێ دی ئاگری دوزهخی بو بیهت پیسه جهی لیزفرینی، ده می دبیزیت: {وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۗ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا} [سورة

النساء: ۱۱۵]

ژبه ر هندی ئیمام أحمد بن حنبل -خودی دلوقانیی پێ بهتن- دبیزیت: (بنیاتی سوننه تی ل دهف مه، دهستگرتنه ب ئەوی یا هه قالین پیغه مبه ری ﷺ ل سه ر). و ئەفه شیره تا پیغه مبه ری خودی یه ﷺ ده می به حسی فتنه و ژیکفه بوونی کریی، و چاره و رزگار بوونا ژ فی چهندی کره ئە و چهنده، کو ئەم خو ل سه ر ریبازی ب راگرین، و گوت: "عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ

الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا، وَعَضُّوا عَلَيْهَا
بِالنَّوَاجِدِ..»⁽¹⁾

زانایی فرموده ناس و پایه بلند شیخ: محمد بن ناصر الدین
الألبانی (خودى دلؤفانیى پى ببهت) دبيژيت:
بنياتين بانگه وازيا سه له فييه تى يا ئاقايه ل سه رسى
ستوينان:

1- قورئانا پيروز.

2- سوننه تا دروست.

3- تيگه هشتنا وان ل سه ريبازا پيشيين چاك، ژ سه حاببيان،
و تابعيان، و تابعين وان، و ئه گه رى به رزه بوونا هه مى كوم، و
دهسته كا هه ر ژ بين كه فن و نوى فه ئه وه: نه ده ستگرتنا وانه ب
ستوينى سيبى فه⁽²⁾

(1) رواه أبو داودَ والتِّرْمِذِيُّ، وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

(2) مجلة الأصلة " العدد: 27.

۹- سقک کرنا مه ترسیی ژ بانگه واز و کۆمیین به رزه

و بیدعه چی:

ههروهسا بزانه ژ نیشان و رهوشتی خه لکی بیدعه، ژ یین کو هیش نه هاتینه هه تکیرن وه کی هه قال، و برایی خۆ، زمانی خۆ سقک دکه ن ل سه ر بانگه واز، و کۆمیین به رزه و بیدعه چی.

بۆ نموونه سقک کرنا مه ترسییا گروپه کی وه کی إخوان المسلمون یی ل سه ر بنیاتی حزباتیی و سیاسه تی و مهرگرتنا دهسته لاتی یا هاتییه دامه زراندن، و بنچینه و بنیاتی وان پیچه وانه دگه ل یین خه لکی سوننه تی، و بانگه وازیی بۆ قورئانی و سوننه تی و ریکا پیشیی ئوممه تی ناکه ن، و زیان و نه خوشییه کا زیده یا گه هاندییه ئوممه تی، کو هه تا نوکه برینی ئوممه تی قه کرینه، و یا پی دنالیت، و خوینا موسلمانان ژ بهر وان ژ رشتتی نه راوستیایه، و زانایی ئوممه تی یین شیره تکار ئەم یین ژ وان ئاگه هدار کرین، و ل سه ر پیلانیت وان ئەم یین ب چاککرین، و گومره یین وان یین بن بهرکرین، و ئە قه کومه کا گوتنیت زانایه ل سه ر ئە قی کومی:

فهرمووده ناس و زانايی پایه بلند شیخ: محمد بن ناصر الدین
الألباني - خودی دلوقانی پی به تن- دبیژیت: نه وه کهه قییا مه
دگهل ئیخوانا، نه وه کهه قییه د بنیاتان نه کو بهس د چه قان دا، و
نه یا دروسته بهیته گوتن، کو ئیخوان ئەلموسلمین ژ خه لکی
سوننه تی نه، چونکی ئەو یی دژایه تییا سوننه تی دکهن.⁽¹⁾

زانایی پایه بلند شیخ صالح بن فوزان الفوزان - خودی پاریزیت-
دبیژیت: ئە ی خودی تۆ ببه دیده قان کو ئەز به ریئم ژ بانگه وازییا
ئیخوان ئەلموسلمین، و دانه ری و ی پی پیچه وانه بو قورئانی و
سوننه تی و یا پیشیین قی ئوممه تی لسه ر.⁽²⁾

زانایی پایه بلند و دیار که ری بیده چییا شیخ: مقبل بن هادی
الوادعی - خودی دلوقانی پی به تن- دبیژیت: ری باز و ری کا
ئیخوانین مفلس ری بازه کا بیده چییانه، حسن البنا بیده چی و
قه بر په ریس و سوفییه، و هه ر ئیک کی باوه ری ب ئیخوانیت مفلس
هه بیت ئە قه یا دیاره کو ئەو بیده چییه، و نه ژ خه لکی سوننه تی

---

(1) سلسله الهدی والنور: 356 كذلك شريط 752 ، دقيقة 10:33

(2) الأجوبة المفيدة: 29

و جهماعه تی یه، و ئەوی هزر بکەت دی دگەل وان ئیسلامی
 سەرئێخیت، ئەو نەشیت ب دەرکە ئیت ژ خەلکی سوننه تی، و ئەو
 پشتگێرییا -حسن البنا- دکەن، و خو موکوم پیڤه دگرن، و ئەگەر تو
 بیژییه ئیکێ ژ وان ئەڤه حەرامه، دی بیژیت: ئەڤه حسن البنا یا
 گوتی.

هەتا ئیکێ ژ وان بەیتەکا هوزانی دبیژیت:

ئێخوان بینایه ته که *** همی تشت تیدا باشه

پرسیار نه که کن ئافا کریه *** ئافه کهری وی هه سه نه

و حسن البنا قەبر پەرێس و سوفی و بیدعه چیبه، و ل دور قەبران
 دزقریت، و بەژدار دبیت د هەلکە فتین ژ دایک بوونا پیڤه مبهری ﷺ
 و بو پیڤه مبهری رادبیتەڤه، چونکی ل دەڤ سوفییا پیڤه مبهر ﷺ
 ل دیوانیت وان ئاماده دبیت، و بانگه وازییا نیزی کبوونی دناقبه را
 شیعییا و خەلکی سوننه تی دکەن.

ههروهسا دبیزیت: گرنگترین تشت ل دهف ئیخوان ئەلموسلمین کورسیکه، بانگه‌وازییا وان یا لسەر بنیاتئ کورسیکئ و فیلبازیئ و قه‌شارتنا راستیئ و دیارکرنا نه‌ه‌قیئ هاتییه ئاڤاکن.⁽¹⁾

ئەگەر نوکه بیژیه ئیکئ ژ وان: ئەریئ تۆ ئیخوانئ؟! دئ بیژیئ: نه‌خیر، و دبیت سویند بخۆت کو ئەو نه ئیخوانه. به‌لئ دەمئ دبیزیی: پا تۆ چ دبیزئ بو وان چه‌وانن؟! ئەو ئەهاا لقییری دئ دیار بیت، دەمئ بباشئ به‌حسئ وان دکه‌تن، و مه‌ترسییا وان یان مه‌ترسییا بانگه‌وازیئ وان کیم بده‌ته دیارکرن، به‌لکی دبیت مه‌دحین وان بکه‌ت کو ئەو ژئ خه‌لکئ زانینی نه، و مفای ژ وان وه‌ربگره...هتد، و خه‌له‌تیین وان پنی بکه‌تن، هینگی بزانه ئەقه به‌لگه‌یه ل سەر سه‌رده‌چوونئ، و به‌رزه‌بوونئ، و غشی و خیانه‌تئ، چونکی یئ دلسوز بیت بو دینی خو و شیره‌تکار بت بو ملله‌تئ خو دقیت راست باخفیت، ه‌قیئ و نه‌ه‌قیئ تیکه‌ل نه‌که‌تن، و مه‌ترسییا کۆم، و ده‌سته‌کین بیدعه‌چی و سه‌رده‌چوویی ل به‌ر خه‌لکئ ئاسان نه‌که‌تن و چیاپی ل به‌ر دنکا

---

(1) نبذة مختصرة من نصائح والدي العلامة مقبل بن هادي الوادعي وسيرته العطرة.

خیزی بهراورد (مقارنه) نه که تن، و بو دیار کرنا راستیی ژ خودی
بترسیت. خودی ته عالا دبیژیت: {وَلَا تَلْبَسُوا الْحَقَّ بِالْبَطْلِ
وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ} [البقره: ۴۲] ئانکو: (و هوین وی
حه قیی یا کو بو هوه هاتییه دیار و ئاشکه راکرن تیکه لی وی
نه حه قیی نه کهن یا هوه ژ نک خو چیکری، و حه قیی فه شیرن و
هوین دزانن).

هروه سا یین هین نه کو بهس مه ترسییان وان سقکی دده نه
دیار کرن به لکی هه تا بباشی به حسی وان دکه تن، ئەقی هوسا
بزانه؛ ئەو ژ وانه یان هه قالج وانه، یان بهر ژه وه ندیییه کا دگه ل وان
ههی... هتد، و ئەو بانگه وازه کی خوار، و سه رده چوو ییه.

و تابعیی بهر که تی (فضیل بن عیاض) - خودی ژیی پازی بیت-
دبیژیت: هه ر که سه کی خودانی بیدعی مه زن بکه ت، ئانکو
قه دری بده تی، ئەوی هاریکاری کر ل سه ر هه رفاندنا
ئیسلامی^(۱).

---

(1) شرح السنة للإمام البربهاري رحمه الله ص ۱۳۹.

۱- روینشتن و تیکه لیا دگه ل خه لکی بیدعی:

ژ وان نیشان و یاسایین پیشییان داناین، ژ بو نیاسینا خه لکی نه حه قیی، و بیدعی، روینشتن، و تیکه لی، و هه قالینیا وانه بو ئیک و دوو، قیجا ئه گه ر ئه و چه ند خو ستاره بکه ن یان که فلانکی خه لکی سوننه تی بکه نی، بلا بزانه روینشتن و تیکه لیا وان دگه ل خه لکی بیدعی ئه و بیین بی ستاره کرین ژ خاپاندنی، و بیین دیاره کرین ل سه ر راستیی، و خاله کا ره شه ل سه ر سپیاتی، تو بزانه قی راستیی.

هه ره وه کی ئیمام الأوزاعي - خودی دلوقانی پی به تن - دبیزیت: (من تستر علینا بدعته، لن تخف علینا ألفته). ئانکو: بی بیدعه یا خو لبه ره مه ستاره بکه تن، هه قالینیا وی لبه ره مه به رزه نابیت.⁽¹⁾

دهم سفیان الثوري هاتیبه به سره، دقییا ره وشا که سه کی بزانیته د گوتنی: الربیع ئانکو ابن صبیح، پرسیار کر، مه زهه بی وی چییه؟! گوتن: مه زهه بی وی تنی سوننه ته، ئینا گوته وان:

(1) الإبانة الصغری ص 156.

هه قال، و هوگرین وی کینه؟! گۆتن: قه ده رینه، ئینا گۆته وان: ئەو قه ده ریه⁽¹⁾.

هه ره سا الغلابي - خودی دلۆفانیی پی به تن - دبیزیت: خه لکی هه وایی نه فسی، دشین هه می تشتان قه شیرن، ب تنی هه ززیکن و هه قالینی نه بیت. هه ززیکن، و هه قالینیا وان بو ئیکو دوو.

بنیاتی قی چه ندی یی هاتییه وهرگرتن ژ قورئانی، و سوننه تی ده می خودی ته عالا دبیزیت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ...} [سورة آل عمران: ۱۱۸]

هه ره وه سا پیغه مبه ری خودی ﷺ بیژیت: "الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدَكُم مِّنْ يُخَالِلُ". ئانکو: زه لام یی ل سه ر دینی هه قالی خو، بلا هه ر ئیک ژ هه وه به ری خو بده نی کا ئه وه قالینیا کی ده تن⁽²⁾.

(1) الإبانة الكبرى 453/2.

(2) أبو داود: ۴۸۳۳

به لى هشييار به تيکهل نه که يى ژبه ر کاره کى دونيايى، بو نمونه:
سيسته مى کارى وان ل جهه کى دگل ئيک بيت، يان
به رژه وندييه کا دىنى بيت؛ ژ دهرگه هى شيره تى، و راکرنا
هيجه تى، و ديار کرنا راستيى، و پالدان و پاشقه برنا خرابيى،
ئه فه دروسته بحه سکرنا خودى.

به لى نه شيويه کى هوسا خه لکى ساده پى بهينه خاپاندن، يان
گومانين خراب ژى بهينه برن، يان که سه کى نه زان، و مبتدى
بيت، يان ل سهر ريباز، و تيگه هى سه له فييه تى يى لاواز بيت،
ئه فه هينگى دروست نينه ئه و بو شيره تى قه ستا وان بکه تن
چونکى؛ ئه فه کاره کى مه ترسييه، دقيت ب شيويه کى دروست و
ژ که سانين خودان حیکمه، و زانين، و شييان بهيته کرن.

لقيرى ئينه تا باش تنى به س نينه، و ياسايه کا جوان، و مفادار يا
هه يى دبيژيت: [لا يستلزم من صلاح النية الباطنة، مشاركة
المخالفين ظاهراً] باشييا ئينه يا فه شارتى، هندى ناگه هينيت،
ئاشکه راي به شداريى دگل خه لکى - مخالف - سه رپيچ بکه ي.

دووماھیک

دیارکرنا نیشان و بنیاتیئ خەلکئ گومره، و سه‌ریپچ، و بیدعی کارهکئ گرنگه، به‌لکی ژ ئیکه‌مین و پشت راسترین کارایه ئەم خیزان و هه‌قال و قوتابی، و خەلکی ب گشتی ل سه‌ر ئاگه‌هدار بکه‌ن، و دگه‌ل دیارکرنا بنیاتیئ خەلکئ سوننه‌تی، ئەهاا هوسا بنیاتیئ خەلکئ بیدعی ژی به‌ینه دیارکرن.

نوکه فتنه‌ یین زیده بوین، و سه‌رده‌مه‌کئ خاپینوکه، و حه‌قی یا تیکه‌ل دبیت دگه‌ل نه‌حەقیی، و زانین هییدی هییدی رادبیت و نه‌زانین یا زال دبیت، ئەگه‌ر خەلکئ راستیی نه‌ هیته‌ دیتن، هه‌ر چنه‌ بت، بلا خەلکئ بیدعی و به‌رزه‌تی بو ته‌ د دیار بن.

ئە‌قه‌ په‌روم‌ده‌یا پیغه‌مبه‌ریه، ﷺ، ده‌می ئەو هه‌قژینا خو عایشا ب تنی، یی بیژتی: ئە‌می عایشا ئە‌گه‌ر ته‌ ئەو که‌سه‌ دیتن، یین ئایه‌تین وازح ده‌یلن، و قه‌ستا یین پتر ژ رامانه‌کئ دکه‌ن، ئە‌قه‌ ئە‌ون یین خودی ئە‌و ب گو‌ت‌نا خو مه‌به‌ست کرین ده‌می بیژیت:

{فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ
وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ} [سورة آل عمران: ٧] (1)

دهرئەنجامی قی پەروردی؛ دەمی (معاذە) هاتییه نک دەیکا مه
عایشایی خودی ژی رازی بیت، گۆتی: ئەری بوچی ئافرەت
لدەمی خوین دیتنی (عادی) روژیی قەزا دکەتن، بەلی نقیژی قەزا
ناکەتن؟! عایشایی زانی ئەقە بیهنەکا سەیره، و تیچوو گۆتی:
ئەری تۆ حەروریی؟! گۆتی: نەخیر (2).

ژ نیاسینا بنیاتیین خەلکی بیدعی، زانی کو ئەقە نیشانەکا وانە
سبحان الله ئەو بو دەمی دەرکەتین، گۆتن: ئافرەت دی نقیژی
ژی قەزا کەتن. لەوما چەند ئەقرو هەنە ل سەر بنیاتیین خەلکی
بیدعی؛ ژ خەوارج و حزبییا، و ئەو بخۆ ناحەسیت!! چونکی ئەو
بنیاتیین وان نزانیت.

(1) صحیح البخاری: 4547، عن عائشة رضي الله عنها.

(2) صحیح مسلم 335

ل دوماهیئ ئەز شیرەتی، و واسییەتی ل برایین خو یین ریژدار و ماموستایین قەدر گران دکەم، کو ئەو بەری هەر تشتەکی، گرنگیی بدەنە بەلاقرنا بنیاتیین خەلکی سوننەتی، و دیارکرنا نیشان و بنیاتیین خەلکی بەرزەتی، و بیدعی، و سەردە چوونی. بیگومان ئەقە نە هەمی نیشان و بنیاتیین وانن، بەلئ ئەقە یین سەرەکی و بەرنیاسن، هیقیدارم ببیتە جەئ مفای و وەرگرتنی و خودی بەری مە بدەتە راستیی، و مە ل سەر راگریت، و مە ژ فیتنی و بەرزەبوونی پارێزیت، کار و گۆتین مە ب دلسوزانە قەبیل بکەت.

نقیسین: 28/6/2023

و الحمد لله رب العالمين
و صلى الله وسلم على نبينا محمد
و على آله وصحبه أجمعين

ناقه پروك

- 3..... پيشه كى
- 5..... ۱- ژيڪفه بوون:
- 7..... ۲- دويچوونا هه وايى نه فسى:
- ۳- دويچوونا وان بو وان نايه تيڻ كو نه هند د ناشكه را و پتر ژرامانه كى
- 9..... ژی دچن:
- 11..... ۴- به رهنكارييا سوننه تی ب قورئانى:
- 13..... ۵- نه قیانا خه لكى سوننه تی:
- 15..... ۶- ناقلیكرنا خه لكى سوننه تی ب ناسناقان:
- 21..... ۷- كافركنا خه لكى بیدعی بو خه لكى سوننه تی:
- 24..... ۸- ره تدكرنا تیگه هی پیشیيان بو ده قین قورئانى و سوننه تی:...
- 27..... ۹- سقكرنا مه ترسیع ژبانگه واز و كۆمپن به رزه و بیدعی:...
- 32..... ۱۰- روینشتن و تیكه لییا دگهل خه لكى بیدعی:
- 35..... دووماهیك

مزگفت

www.mzgaft.com